

การจัดการโรค และแมลง ในทุเรียน

ปลอดภัยไร้สารตกค้าง

บริษัท ทีเอบี อินโนเวชั่น จำกัด

99/220 ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

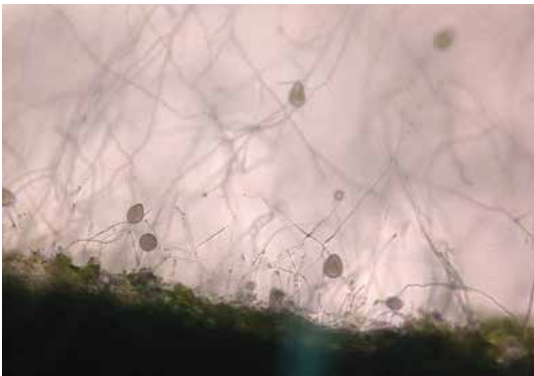
02-954-3120-6 www.tabinnovation.co.th Line ID : @tabinnovation

ทุเรียนถือว่าเป็นไม้ผลที่เกษตรกรหันมาปลูกกันทั่วทุกภาคของประเทศไทย เพราะเป็นที่นิยมรับประทาน และยังสามารถส่งออกได้ ปัญหาในการปลูกทุเรียนที่สำคัญคือโรคและแมลง จะเข้าระบาดทำลายทุเรียน ส่งผลทำให้ต้นทุเรียนตาย หรือทำให้ผลผลิตลดลง การจัดการที่ดีควรวางวิธีป้องกันก่อนการเกิดโรคและแมลงเข้าทำลายเพื่อลดการระบาดของโรคที่รุนแรงทำให้ต้นทุเรียนตาย

โรคที่สำคัญในทุเรียน

1. โรครากเน่าโคนเน่า และผลเน่า สาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Phytophthora palmivora*

รูปภาพ ลักษณะเชื้อรา *Phytophthora palmivora* ภายใต้กล้องจุลทรรศน์

เชื้อราสาเหตุสามารถเข้าทำลายพืชได้ทุกส่วน ได้แก่ ส่วนของราก ลำต้น กิ่ง ใบ และ ผล อีกทั้งเชื้อราอาศัยอยู่ในดินและสามารถแพร่ระบาดได้ทั้งในน้ำและในอากาศ ทำให้การแพร่ระบาดของเชื้อราเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

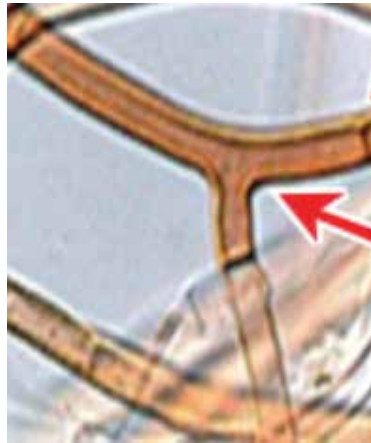
ลักษณะอาการของโรค ถ้าเชื้อเข้าทำลายที่รากอาการเริ่มแรกจะเห็นใบที่ปลายกิ่งมีสีเขียวเข้มไม่เป็นมันเงา เหี่ยวลู่ลง เมื่ออาการรุนแรงมากขึ้นใบจะเหลือง และหลุดร่วง อาการที่ใบ ใบอ่อนแสดงอาการเหี่ยว สีเหลือง บริเวณแผลมีลักษณะน้ำน้ำ สีน้ำตาลอ่อน และเปลี่ยนเป็นสี ดำตายหนึ่งคล้ายน้ำร้อนลวก เส้นใบมีสีน้ำตาล

อาการที่ลำต้นหรือโคนต้น ระยะแรกจะเห็นทุเรียนแสดงอาการใบเหลืองเป็นบางกิ่ง สังเกตเห็นลักษณะคล้ายคราบน้ำบนผิวเปลือกของกิ่ง หรือต้น ในช่วงเช้าที่มีอากาศชื้นอาจเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาลแดงเยิ้มออกมาจากบริเวณแผล

อาการที่ผล เริ่มแรกเกิดจุดแผลขนาดเล็กสีน้ำตาลบนผล จุดแผลจะขยายใหญ่ลุกลามมากขึ้นตามการสุกของผลในสภาพที่มีความชื้นสูงอาจพบเส้นใยสีขาวของเชื้อราสาเหตุโรคบนแผล พบอาการ โรคได้ตั้งแต่ผลที่ยังอยู่บนต้น ซึ่งถ้าอาการรุนแรงมากผลจะเน่าร่วงหล่นก่อนการเก็บเกี่ยว

2. โรคใบติด ใบไหม้ใบร่วง สาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Rhizoctonia solani*

เชื้อราเส้นใยมีผนังกัน ลักษณะการแตกของเส้นใยแบบตั้งฉาก เส้นใยอัดรวมตัวกันเป็นเม็ด Sclerotia อาศัยอยู่ในดินและซากพืชสามารถเข้าทำลายพืชได้ ทั้งระบบราก ลำต้น กาบใบ และใบ ทำให้ต้นพืชเกิดอาการโคนเน่า กาบใบแห้ง ใบติด แล้วแต่ชนิดของพืช

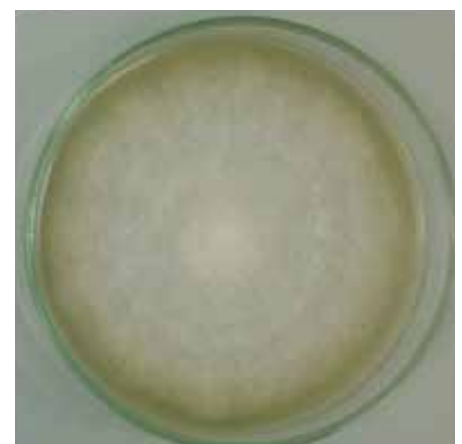
รูปภาพ ลักษณะเชื้อรา *Rhizoctonia solani* ลักษณะการแตกของเส้นใยแบบตั้งฉากบนอาหารเลี้ยงเชื้อ

ลักษณะอาการของโรค พบแผลคล้ายน้ำร้อนลวกบนใบ บริเวณกลางใบหรือขอบใบ ต่อมาแผลขยายตัวลุกลามและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ขนาดและรูปร่างแผลไม่แน่นอน เชื้อราจะแพร่ไปยังใบอื่นที่ติดกันโดยการสร้างเส้นใยของเชื้อรายึดใบให้ติดกัน ทำให้เกิดอาการใบแห้งเป็นหย่อมๆ และใบจะค่อยๆ ร่วงหล่นลงยังโคนต้นเหลือแต่กิ่ง ซึ่งต่อมาจะค่อยๆ แห้ง ทำให้ต้นทุเรียนเล็กรูปทรง และมีการเจริญเติบโตที่ไม่สมบูรณ์

3. โรคกิ่งแห้งทุเรียน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Fusarium sp.*

เป็นเชื้อราอาศัยในดิน พบได้ทั่วไปทุกแห่ง สามารถแยกจากพืชที่เป็นโรค เส้นใยในตอนแรกมีสีขาว มีการสร้างสปอร์แบบไม่อาศัยเพศ เจริญได้ดีที่อุณหภูมิ 25 - 30°C เชื้อสามารถเข้าทำลายพืชได้หลายชนิด พักอาศัยในดินได้นานหลายปี โดยเชื้อเข้าสู่ต้นพืชได้หลายทาง เช่น ราก ใบ ปลายยอด ผล เมื่อสปอร์เข้าสู่ต้นพืชสามารถเจริญในท่อลำเลียงของพืชได้ ดังนั้นถ้ากำจัดเชื้อโรคจึงทำได้ยาก การป้องกัน โรคจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด

รูปภาพ ลักษณะเชื้อรา *Fusarium sp.* บนอาหารเลี้ยงเชื้อ

ลักษณะอาการของโรค เชื้อสามารถเข้าทำลายได้ทุกส่วนของต้น ที่พบชัดเจนคืออาการที่ปลายกิ่งทุเรียนจะมีสีแดงอมม่วง กิ่งจะเริ่มแห้ง เนื้อเยื่อสีเห็นเป็นสีน้ำตาล ถ้าสภาพอากาศชื้นจะพบเชื้อราเจริญฟู สีขาวถึงชมพู ต้นที่เกิดอาการรุนแรงใบจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และ หลุดร่วงกิ่งแห้ง

4. โรคแอนแทรคโนสในใบทุเรียน สาเหตุเกิดจากเชื้อรา *Colletotrichum spp.*

เชื้อราสามารถเข้าทำลายเซลล์พืชได้โดยตรง ไม่ต้องผ่านช่องเปิดธรรมชาติหรือบาดแผล สามารถเข้าทำลายผลผลิตในทุกระดับของพืช พบมากที่ระยะดอก ผลอ่อน โดยยังไม่แสดงอาการของโรค จัดเป็นการเข้าทำลายแบบแฝง (quiescent infection) จะแสดงอาการชัดเจนเมื่อผลผลิตแก่หรือเริ่มสุก ดังนั้น การเข้าทำลายจะเริ่มตั้งแตอยู่ในแปลงปลูก

ลักษณะอาการของโรค เกิดจุดแผลสีน้ำตาลบนใบ หากรุนแรงแผลจะขยายทำให้ใบไหม้เป็นสีน้ำตาล ส่วนใหญ่เกิดบริเวณขอบใบหรือกลางใบ บริเวณเนื้อใบที่ไหม้จะเป็นสีน้ำตาลอ่อน ขอบแผลมีสีน้ำตาลเข้ม บริเวณแผลพบส่วนของเชื้อราเป็นจุดสีดำขนาดเล็กเรียงเป็นวงซ้อนกัน ใบที่ไหม้จะยังคงติดอยู่กับกิ่งไม่ร่วงหล่นง่าย การเกิดโรคจะกระจายไปทั่วทั้งต้น

การป้องกันกำจัดโรคในทุเรียน

1. การปรับสภาพดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตต้นทุเรียน ค่า pH ดินอยู่ในช่วง 5.5-6.5 ด้วยจัสเตอร์ สารปรับปรุงสภาพดินชนิดน้ำ ใช้ฉีดพ่นลงดินหรือปล่อยไปกับระบบน้ำ อัตราราด โดยปริมาณน้ำ 80-100 ลิตร/ไร่
 - pH น้อยกว่า 4.5 ควรใช้ 15 ลิตร/ไร่
 - ช่วง pH 4.5-5.5 ควรใช้ 10 ลิตร/ไร่
 - ช่วง pH 5.6 -6.5 (หรือในกรณีไม่ทราบค่า pH ของดิน) ควรใช้ 5 ลิตร/ไร่

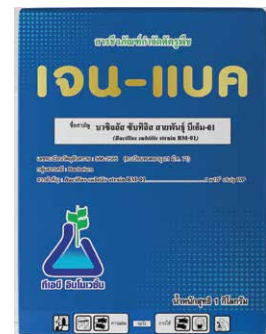
การจัดการโรคและแมลงในทุเรียน

2. การใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันโรค ตั้งแต่ก่อนการเกิดโรค

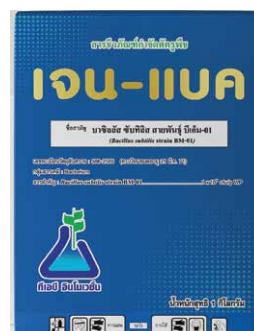
รองก้นหลุมหรือหว่านโคนต้น ใช้ ไตร-แท็บ 1 กิโลกรัมผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก 100-500 กิโลกรัม
รองก้นหลุม 50-100 กรัม/ต้น หรือหว่านโคนต้น อัตรา 50-100 กรัม/ตารางเมตร

ฉีดพ่นลงดินหรือปล่อยไปกับระบบน้ำ ใช้ ไตร-แท็บ หรือ เจน-แบค อัตรา 100 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

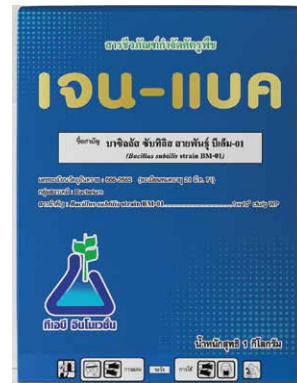

ฉีดพ่นบนต้น ใช้เจน-แบค อัตรา 100 กรัม และเบนดิกซ์ อัตรา 5 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร หรือใช้
เจนแบค อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่นร่วมกับสารป้องกันกำจัดเชื้อราตามคำแนะนำหน่วยราชการ

การจัดการโรคและแมลงในทุเรียน

พบการอาการโคนต้น/ลำต้นเน่า ให้ฉีกเปลือกออก ใช้ไตร-แท็บ หรือ เจน-แบค อัตรา 100 กรัม/ น้ำ 1-2 ลิตร ทาที่แผล สามารถใช้ผสมร่วมกับสารฟอสฟิไทล-อะลูมิเนียม 80% WP อัตรา 80-100 กรัม/น้ำ 1 ลิตร หรือสารเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 50-60 กรัม/น้ำ 1 ลิตร ทุก 7 วัน จนกว่า แผลจะแห้ง หรือใช้สารฟอสโฟนิก แอซิด 40% SLผสมน้ำสะอาด อัตรา 1:1 ใส่กระบอกฉีดยา ใช้อัตรา 20 มิลลิลิตร/ต้น แล้วฉีดเข้าลำต้นหรือกิ่งในบริเวณตรงข้ามอาการ โรค

แมลงศัตรูในทุเรียน

1. เพลี้ยแป้ง ในทุเรียนมีหลายชนิด มักพบระบาดในช่วงทุเรียนในช่วงติดผล ตั้งแต่ผลอ่อน ถึงผลแก่ มีบางชนิดเข้าทำลายในช่วงดอกอ่อน ทำให้ชะงักการเจริญ ผลแคระแกรน ถ้าพบในผลโตจะพบสารหวานเหนียว ๆ ที่เพลี้ยแป้งปล่อยออกมาทำให้เกิดราดำ ติดที่ผลทำให้เสียราคา ขายไม่ได้

ลักษณะเพลี้ยแป้งบนผลทุเรียน

การจัดการโรคและแมลงใบทุเรียน

2. เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน เข้าทำลายในช่วงที่ใบอ่อนยังเล็กมาก ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ทำให้ใบอ่อนเป็นจุดสีเหลือง ไม่เจริญเติบโตเมื่อระบาคมาก ๆ ทำให้ใบหงิกงอ และยังไม่คลี่ออกจะทำให้ใบแห้ง และร่วง

ลักษณะเพลี้ยไก่แจ้บนใบทุเรียน

3. เพลี้ยหอยบนใบทุเรียน มีเปลือกหุ้มตัวแบบแข็ง (armored scale) ตัวผู้กับตัวเมีย จะมีลักษณะที่แตกต่างกัน และตัวผู้จะมีจำนวนมากกว่าตัวเมีย จะเข้าทำลายดูดกินน้ำเลี้ยงบนใบ ทำให้ใบมีสีเหลือง ๆ เป็นเป็นวงด่าง ใบแห้งเหี่ยวและร่วงได้

ลักษณะเพลี้ยหอยบนใบทุเรียน

การกำจัดแมลงศัตรูใบทุเรียน

1. หมั่นสำรวจแปลง ตัดแต่งกิ่งทรงพุ่มให้โปร่ง เมื่อพบเพลี้ยเล็กน้อยให้ตัดส่วนนั้นทิ้ง
2. เมื่อเพลี้ยเริ่มแพร่กระจาย ใช้ บีว-เวอร์ อัตรา 80-100 กรัม ผสมเบนดิกซ์ อัตรา 5 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร เพื่อลดปัญหาการดื้อสารเคมีร่วมกับการใช้สารกำจัดแมลงตามอัตราแนะนำหน่วยราชการ

